

čebeljih družin, tudi v Evropi. Ker bomo novo nosemo morali tudi v prihodnje, žal, vse večkrat omenjati, je prav, da ji damo slovensko ime.

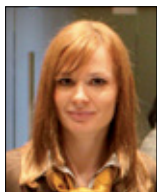
Prvotni gostitelj vrste *Nosema ceranae* je azijska čebela *Apis cerana*, po kateri je povzročitelj tudi dobil znanstveno ime. Vrstno ime »ceranae« pomeni, da je »od čebele cerana«. Novo vrsto noseme torej upravičeno imenujemo **azijska nosema**, saj ime nakazuje njen izvor, bolezen samo pa azijska nosemanost.

Kako torej slovensko imenovati obe vrsti noseme, da ju ne bomo zamenjavali? Naj navedem

primer iz ptičjega sveta: če rečemo postovka, torej samo rodovno ime, gre za vrsto *Falco tinnunculus*, ki gnezdi pri nas in je med postovkami najbolj znana. Z imenom južna postovka označujemo vrsto *F. naumanni*, ki pri nas zdaj ne gnezdi več, spet druga vrsta je rdečenoga postovka. Po takem poimenovanju se lahko zgledujemo tudi pri vrstah noseme: če rečemo nosema, torej samo rodovno ime, gre za našo »tradicionalno« nosemo, azijska nosema pa označuje novega, vse prej kot dobrodošlega prišleka.

Janez Gregori, prof. biol.

SMGO

Vključevanje v sheme višje kakovosti (1. del)

Nataša Lilek*, natasa.lilek@czs.si

V Republiki Sloveniji obstajajo štiri sheme višje kakovosti na področju medu (preglednica 1). Gre za zaščitena geografska poimenovanja, ki jih je priznala in potrdila Evropska komisija. V sheme kakovosti spadata **zaščitena označba porekla**, s katero sta označena Kočevski gozdni med in Kraški med, ter **zaščitena geografska označba**, s katero je označen Slovenski med. Poleg omenjenih sodi v shemo višje kakovosti tudi sistem ekološkega čebelarstva. O sodelovanju v vseh štirih kakovostnih shemah se čebelarji odločajo glede lastno željo in seveda tudi glede na lokacijo pridelave medu. Pri zaščiti geografskega poimenovanja gre za kolektivno zaščito, saj za konkretno kakovostno shemo po navadi skrbi društvo, zveza ali kaka druga organizacija, pri ekološkem čebelarstvu pa se certificira vsak posameznik sam.

Pri vseh shemah kakovosti gre pravzaprav za odgovornost in vestnost pri čebelarjenju. Najpogostejši izgovor za ne vključitev v sistem sta dodatna doku-

mentacija in birokracija. Vendar to ne drži, kajti čebelar, ki želi delovati v sistemu Slovenskega medu z zaščiteno geografsko označbo, mora poleg tega, kar moramo voditi vsi čebelarji (sledljivost), dodatno zapisovati samo to, koliko preplek z oznako Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo je porabil.

Za vsako kakovostno shemo je treba zagotavljati tudi pogoje kakovosti. Na podlagi izkušenj, pridobljenih ob spremljanju kakovostnih parametrov slovenskega medu, je to za slovenske čebelarje še najmanjša ovira. V Sloveniji pridelan med že sam po sebi dosega strožje parametre kakovosti, zato je vključevanje v sistem glede na predpisane kakovostne parametre v veliki večini neproblematično. Poleg predpisanih strožjih meril kakovosti mora med ustrezati tudi drugim veljavnim predpisom s tega področja.

Čebelarji, ki so vključeni v shemo kakovosti Slovenski med, so na vsaka tri leta podvrženi notranji presoji terenskega svetovalca, vzorec medu, ki ga ti odvzamejo, pa pošljejo v analize, ki čebe-

* Svetovalka JSSČ za varno hrano

Preglednica 1: Sheme višje kakovosti na področju medu v Sloveniji

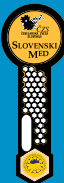
Kakovostna shema	Območje zaščite	Nosilec zaščite
Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo	celotno območje Republike Slovenije	Čebelarstva zveza Slovenije
Kraški med	celotno območje občin Komen, Sežana, Divača, Kozina-Hrnelje	ČD Sežana
Kočevski gozdni med	celotno območje občin Kočevje, Kostel, Osilnica, Loški Potok, Sodražica in Ribnica ter dele občin Črnomelj, Semič, Dolenjske Toplice, Žužemberk, Velike Lašče in Dobrepolje	ČD Kočevje
Ekološki med	v skladu s priložo 2 Pravilnika o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov in živil	Certificira se vsak posameznik sam

larju zagotavljajo in dokazujejo, da skrbi za zagotavljanje kakovostnih parametrov. V zadnjem času veliko čebelarjev sprašuje ČZS, kam naj med pošljejo v analizo, saj da morajo porabnikom nekaj pokazati ipd. Tako kot v Evropski uniji tudi pri nas velja sistem produktne odgovornosti proizvajalcev živilskih in kmetijskih proizvodov. V pomoč čebelarjem je ČZS že leta 2006 pripravila Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu na načelih sistema HACCP. To pomeni, da čebelarju, ki jih upošteva, pred prodajo ni treba vsakega lota medu pošiljati v analizo, saj je za varnost in kakovost pridelkov odgovoren sam.

V shemi kakovosti Slovenski med zdaj sodeluje nekaj manj kot 300 slovenskih čebelarjev, v preostalih dveh shemah pa nekaj deset čebelarjev. Tudi število ekoloških čebelarjev se v zadnjih letih povečuje. Skupno število čebelarjev, vključenih v katero

koli kakovostno shemo, je v primerjavi s številom čebelarjev, ki čebelarijo v Sloveniji, zelo majhno. Seveda je cilj ČZS, da bi se čim več čebelarjev vključilo v sisteme višje kakovosti. Gre za tržno orodje, ki ga dandanes vse premalo uporabljajo, z leti pa bo gotovo vse bolj cenjeno.

Ker postaja prehranska varnost vse bolj aktualna, s sodelovanjem v shemi višje kakovosti svojim kupcem dokazujete, da čebelarite v skladu z dobro čebelarstvo prakso, vodite sledljivost, da je vaš pridelek večkrat kontroliran, to pa preprečuje možnosti večjih napak v kakovosti in varnosti živila itd. Poleg tega je to tudi tržno orodje, ki zagotavlja prepoznavnost vašega medu, zaradi česar je na tržišču konkurenčnejši, pa tudi priznanje, da delate dobro. Obstaja torej več orodij, vse pa je odvisno od zavzetosti in podjetnosti posameznega čebelarja, da jih bo znal ustrezno uporabiti. ■

 SMGO š t e v e c	Število novih članov SMGO junija in julija 2016	Število vseh članov SMGO junija in julija 2016
		4
Za vključitev v kakovostno shemo »Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo« navežite stik z go. Natašo Lilek: po tel.: 040/436 519 ali 01/729 61 29 oz. na e-naslovu: natasa.lilek@czs.si. Več informacij najdete na spletni strani www.slovenskimed.si pod rubriko SMGO.		

Predstavite se na 1. festivalu čebeljih pridelkov in izdelkov in se udeležite Dneva shem višje kakovosti

Kot smo vas seznanili že v junijski številki Slovenskega čebelarja, bo na celjskem sejmišču v **soboto, 15. oktobra 2016**, potekal **1. festival čebeljih pridelkov in izdelkov** z bogatim spremljevalnim programom. Po pričakovanih naj bi festival obiskalo približno 2000 ljudi.

Poleg sejemskega dela – bogate ponudbe čebeljih pridelkov in izdelkov na stojnicah ter degustacij različnih čebeljih pridelkov in izdelkov – bosta na ta dan potekala tudi ocenjevanje za izbor **Zlatega medenjaka 2016 in Dan shem višje kakovosti**. Ta bo namenjen vsem čebelarjem, da bi pridelali čim bolj kakovostne pridelke in se zavedli pomena vključevanja v sheme kakovosti. Posebno pozornost bomo namenili zagotavljanju varne hrane. Dogodek bomo sklenili z osrednjo prireditvijo, v okviru katere bomo razglasili rezultate natečaja za Zlati medenjaki in pripravili novinarsko konferenco s

slovenskim kosilom, sestavljenim iz zaščitene kmetijskih proizvodov.

Vabimo vas, da se dogodka udeležite v čim večjem številu, saj boste na njem lahko izvedeli vse o varni pridelavi medu, pomenu vključevanja v sheme kakovosti in trženju čebeljih pridelkov.

Čebelarje, ki lahko s svojo ponudbo obogatijo sejmski del festivala, vabimo, da izrabijo priložnost za svojo predstavitev ter prodajo svojih čebeljih pridelkov in izdelkov. Poskrbimo za dobro predstavitev ponudbe čebeljih pridelkov in izdelkov! Kolikor večja je ponudba, toliko večji je interes za nakupe. Če želite na prireditvi sodelovati s svojo ponudbo, lahko dodatne informacije dobite pri ge. Špeli Peras, Celjski sejem, 03/543 32 13, spela.peras@ce-sejem.si. Vstop bo za vse brezplačen!

Tanja Magdič, svetovalka JSSČ